

SVIESA

JORNAL
LITHUANO
"SVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
SÃO PAULO

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12\$000
Pusei metų 7\$000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reisų.

M E T A I III

SÃO PAULO. 1937, FEVEREIRO -- VASARIO 6 D.

NR. 6 (72)

Karnavalas prasidėjo

Turbūt niekur taip iškilmingai neapvaikiuojamas karnavalas, kaip Brazilijoje. Jis čia ypatingai pasireiškia, tuo labiau, kad ir vyriausybė prie jo suorganizavimo prisideda.

Sulig vietos spaudos pranešimais, šiais metais São Paulo miesto valdyba assignavo karnavalo reikalams virš 500 kontų. Už tuos pinigų yra miestas iluminuotas ir papuoštas. Tiesa, šiais metais miestas neturi karnavalo «dievaičio» (Momo), bet užtat turi kitas prašmatnybes, būtent visose aikštėse padarytos «salės» šokiams su radio muzika.

Pats «dukimas» prasidės šiandien ir tęsis iki trečiadienio, o vėliau prasidės tikras «pasninkas».

Visose salėse rengiami baliai ir maskaradai, gi pats svarbiausias momentas tai įvyks antradienį, kuomet per miestą pereis visi klubai su savo vežimais ir kiltais pagražinimais.

Zinoma, karnavalas yra linksmas bet iš kitos pusės yra ir katastrofiškas. Pirmą — žmonės links «be grašio ant dušios», reikės vėl iš naujo pradėti gyventi, o antrą — kiek įvyks įvairiausių nelaimių ir visokių nuostolių.

Mūsų tautiečiams patarimas toks: linksminkitės, bet neužmirškite, kad rytoj vėl reikės gyventi, todėl j tai kreipkite savo ypatingą dėmesį, ypač kad kišenlai neliktų visai tušti.

Ištremė lietuvių veikėjas

Telegrafo agentūra «Havas» iš vasario 3 d. praneša, kad Lenkijos Vyriausybės parodymu tapo ištremtas iš Varšuvos lietuvis veikėjas POVLAS KARAZIJA, kuris ėjo vice—pirmininko pareigas vienintelės lietuviškos S—gos. Šį sąjungą irgi tapo uždaryta.

Išlosė Argentina

Vasario 1 d. Buenos Aires mieste įvyko futbolo rungtynės tarp Argentinos ir Brazilijos rinktininių komandų čempiono vardui įgyti. Po trijų valandų lošimo, laimėjo Argentina—2 prie 0. Tokiu būdu futbolo čempionu liko Argentina.

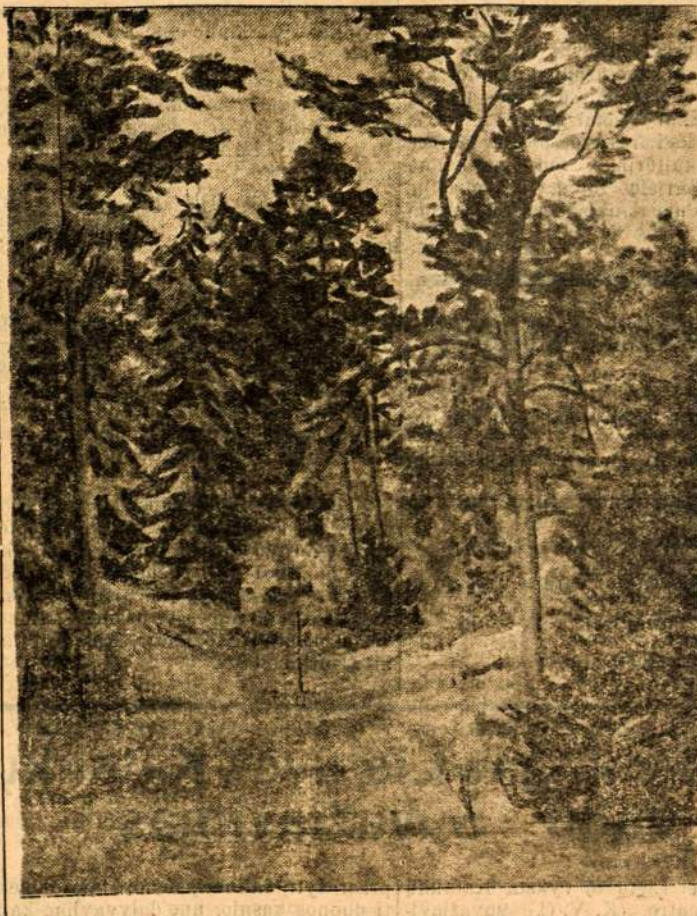
Atidarytas Eucharistijos Kongresas

Vasario 3 d. Maniltoje (Filipinų salose) tapo atidarytas Pasaulinis Eucharistijos Kongresas. Jame dalyvauja viso pasaulio Vyskupai, tūkstančiai kunigų ir šiaip žmonių.

Lietuvos Katalikų atstovai kongrese irgi dalyvauja.

Siaucia gripas

Anglijoje plačiu mastu pradėjo plėstis gripo epidemija. Telegrafo pranešimu, pereitą savaitę nuo tos ligos mirė 1.155 asmenys, o užperitą — 1.137.

Komunistai šaudo komunistus

Pradėta byla prieš «trockistus», buvusius komunistų vadus, Maskvoje pasibaigė. Vyriausios Tribunolas nuteisė 13 asmenų sušaudymui. Tik du: Radek ir Sokolnikof tapo išteisinti.

«Havas» iš sausio 31 d. praneša, kad nuteisti mirtimi 13 komunistų jau tapo sušaudyti SLAPTAI.

Ir Lenino nesigaili

Telegrafo agentūra praneša, kad šio mis dienomis tapo sūnuta mirusio Lenino žmona KRUPSKAJA. Ji kaltinama už prieškomunistinį veikimą. Indomu, visi buvę komunistų vadai šiandien jau skaitomi valstybės išdavikais. Gal ateis laikas, kuomet bus paskelbta, kad ir Leninas buvo komunizmo priešas! Ištikrųjų, idomūs dalykai pasireiškia Rusijoje.

Hitleris nori kolonijų

Vokietijos diktatorius Adolfas Hitleris viename Seimo posėdy pareiškė: «Susti prinę savo pozicijas, dabar mes eisime prieš to, kad mūsų buvusios kolonijos vėl prie mūsų grįžtų». Kaip žinome, einant

Versalės sutartimi, Didžiajam karui pasibaigus, Vokietijos kolonijos atateko Anglijai, Prancūzijai ir Japonijai. Dabar Hitleris nori jas atsiimti.

Japonijoje nauja vyriausybė

Vasario 1 d. Japonijoje tapo sudarytas naujas ministrų kabinetas. Pirminku yra Hayashi. Šis naujas kabinetas turi platų pasitikėjimą visose sferose.

Bombarduoja Malaga

Ispanijos sukilėliai šiomis dienomis pradėjo bombarduoti Ispanijos svarbų uostą Malagą. Tam tikslui pavartojo visas savo jėgas. Legalistai irgi mobilizuoja, kad tam atsisipirti.

Potvynio pasekmės

S. Amerikoje potvynis dar nepastabaigė Vanduo Mississippi upėje vėl pakilo. Prezidentas Roosevelt remiantis gauta teise paskyrė 2.750 milijonų dolerių nukentėjusiems dėl potvynio šelpti. Beto įteikė Kongresui įstatymo projektą, kuriuo einant asignuojama 5 bilijonai dolerių upės Mississippi sutvarkymui.

Čekoslovakijos prezidentas apie Bažnyčią ir valstybę

Garsusis Čekoslovakų politikas ir dabartinis prezidentas Benešas vienoj savo kalboj pasakė Bažnyčios ir valstybės santykių klausimu:

— Mano įsitikinimu, tikėjimo puldinėjimas 20 amžiuje yra pasenęs dalykas. Jis yra silpnumo ir dvasinio bei kultūrinio menkumo ženklas. Sugyvenimo būdas su Vatikanu (popiežiumi), slovakų vyskupų paskyrimą ir naujos arkivyskupijos planą aš laikau savo užsienio politikoj laimėjimais.

Lietuvos
Šilėlis.

Tą aš padariau norėdamas suteikti Slovakijai tikią taiką ir tikrumą, jog valstybė atsižvelgs į jos ypatingų reikalų šioj srityje.

5000 jaunų vyrų uždaro rekolekcijos

Karnavalo metu, kai São Paulo gatvėse dūka minia, neretai išeidama iš privalomų kiekvienam žmogui, elgesyje ir apsirengime, padarumo ribų, tai 5000 jaunų vyrų, Marijanų Kongregacijų dalyvaus ruošiamuose uždaro rekolekcijose. Taigi Gavėnių nevisi vienodai sutiks. Reik pažymėti kad paskutiniu metu Marijanų Kongregacijų skaičius smarkiai auga. São Paulo mieste apie 30 tūkstančių.

Kiek Lietuvoje veikia draugijų

Draugijų registrui, nuo 1936 m. pradžios, ligi pabaigos patvirtinti per tvarkytų ir naujai steigiamų draugijų įstatų statistika:

Viso pattekta buvo 686. Iš šio skaičiaus išspręsta 511. Patvirtinta 507 draugijos, nepatvirtinta 6; Dar nesvarstyta 173 draugijų įstatai. Iš bendro skaičiaus draugijų lietuvių yra 224 (kultūrinių 152, profesinių 92); žydų 122 (kultūrinių 119 ir profesinių 3); latvių, 17; rusų 16; estų 1; ir kit. Dar nevisos organizacijos yra įteikusios atitinkamoms įstaigoms save įstatus svarstyti.

Jau 15 metų

1922 m. vasario mėn. 6 d. Kardinalas Achilles Ratti buvo išrinktas popiežiumi, kuris pasivadino Pijaus XI vardu. Taigi vasario 6 d. sueina 15 m. nuo išrinkimo, o vasario mėn. 12 d. 15 m. nuo karūnacijos dienos ir įžengi mo į Apaštališkąjį sostą. Popiežius dabar jau eina 81 metus.

BENDRADARBIAVIMO REIKALU PASTABOS

Garsusis anglų rašytojas Sekspyras sako, jei padaryti kas nors būtų taip lengva, kaip pasakyti, tai visos bakūžės senai būtų tapusios gražiausiais rūmais, o visos koplyčios — didingomis katedromis.

Kai buvo mesti ir mūsų kolonijoj šaunūs vienybės, bendradarbiavimo ūkiai tarp įvairių krypčių organizacijų, daug kas buvo sužavėtas ir tikėjosi, kad jau turės praskaidrėti kolonijos padangę. Bet sustikęs su pirmomis kliūtimis, su kai keno nepalankiu nusitikimu, pikta, nevisada pamatuota kritika, taip pat nemaža susizavėjusių iškelta bendradarbiavimo mintimi, jos galimumu įgyvendinti, nusivylė. Todėl ir šia proga minėti Sekspyro žodžiai reiktų abejojančioms prisiminti, kad suplanuoti popierėje daug lengviau, negu įgyvendinti. Kokių nors planų pasiekimas priklausė nuo realumo, tai yra, ar jie turi kokių nors realių atramų gyvenimo tikrovėje, ar gyvenamose mūsų vietos ir laiko aplinkybėse jie gali būti įgyvendinti. O kliūčių, didesnių ar mažesnių, kiek vieno sumanymo įgyvendinimas visumet susilaukia.

Kad bendradarbiavimas kolonijoj reikalingas, kad nemaža didelės svarbos dalykų galima padaryti bendromis jėgomis, sutinka ir pritariama, bent žodžiai, visi. Bet kai praktikoje visų pagelddarbiavimą stengiamasi įgyvendinti tenka susilaukti visai netikėto nepalankaus nusistatymo, net iš tų, kurie kiek ankščiau irgi labai rūpinosi suimti visas organizacijas po vienu sparnu.

Einant prie vienybės, reiktų nežiūrėti kas skiria, ideologinis, ar politinis nusistatymas, vieną organizuotoms visuomenės grupė nuo kitos, bet ieškoti to kas gali jungti, bendram darbui. Yra reikalų, kurie vienodai svarbūs ir socialistai ir katalikai, ir fašistai ir demokraičiai. Jei sakoma, kad reikia surasti bendrą frontą, tai šis pasakymas dar nereikšmia, kad atskiroms organizacijoms reiktų išsivadėti savo specialią tikslų, savo vienokių, ar kitokių ideologijos, ar politinio nusistatymo. Bendradarbiavimas ten galimas, kur yra vienas bendras reikalas. O jį pas mus yra daug. Tai jis ir yra galimas.

Jei žiūrėsime į praktišką gyvenimą, į platųjį pasaulį, tai rasime gana daug pavyzdžių. Štai Belgijos parlamente socialistinės grupės jau su katalikais bendradarbiauja. Kai kilo Didysis Karas Prancūzija įvaldė vieną kairioji partija. Aktyvaldoj gresiančio pavojaus savo tėvynei, sudarė vėlai pagrindais koalicinį kabinetą. O ar mūsų koloniją neplauja pasibaisėtinos ištautėjimo bangos? Ar gi ne laikas sumobilizuoti visas jėgas kovai su ištautėjimu, pamiršus, vienokių ar kitokių rūšių sąskaitas? Juk laikas dirba mūsų nenaudai.

Svarbiausios kliūtys buvo praeityje, ir dabar sąrėpti yra asmeniškios sąskaitos vienos organizacijos žmonių, prieš kitos organizacijos žmones, ar noras vienos kurios organizacijos visam kam vadovauti. Delko pavyzdžiui iš «Brazilijos Liet. S-gos» pirmą kartą kai kurios organizacijos išstojo ir vedė atkaklią spaudą ir susirinkimuose kovą? Ar su minėta Sąjunga kovoję dėl to, kad ji laikėsi vienos, ar kitos ideologinės, politinės krypties? Ta pikta kova ejo tik prieš kai kuriuos asmenis. Ir kai nuotaika prasibailė, ir kai organizacijos esančios už Sąjungos ribų pareiškė norą vėl eiti prie bendro darbo, ir kai Sąjunga jau atsakė, kad ji nusistatėsi organizacijų nepriimti, tada esančios už sąjungos ribų organizacijos pradėjo burtis krūvon. Bet štai vėl patį Sąjungą užėmė keista linija, atsisakydama, bendradarbiauti tik dėl kai kurių nepatinkančių asmenų, tiek su organizuojamą lietuvių centru, tiek dalyvauti bendrame darbe, kurį organizuoja oficialūs asmenys, ar įstaigos.

Mūsų manymu, ten kur buriasi organizacijos, netikslu ir nepateisnama atsisakyti nuo bendradarbiavimo vien dėlto, kad kuri nors organizacija atsiun-

tė kam nors asmeniškai nepageidaujama atstovą. Pergreit ir per pigiai lipdomi visoki «tėvynės išdaviko», ar «Lietuvos priešų» epitetai.

Remiamasi tuo, kad kai kurie mūsų kolonijos žmonės nepalaikiai aprašo dabartinio Lietuvos režimo kai kuriuos veiksmus. Bet kritika, kuri kartais, reik pripažinti, yra persiurkšti, valdančio režimo, atskirų asmenų, partijų, tai dar nėra tėvynės ar valstybės išdavimas. Visvien, vargu sulauksime tokio režimo, kuris visiems patiktų. Todėl einant į bendrą darbą, į atskirų asmenų, ar grupių, į vienokį ar kitokį nusistatymą Lietuvos režimo, atžvilgiu, nereik kreipti dėmesio. Kritika, nepalankus, o jei dar pagrįstas, nusistatymas, atskirų grupių, ar asmenų atžvilgiu, negali užkirsti kelio snartėti vieniems su kitais. Be to ir pats gyvenimas rodo, tiek kairiosios, tiek dešinėsios grupės, gyvybiniais tautos ar valstybės reikalais visuomet eina išvien. Todėl vien tik delto neiti į bendrą darbą kam, nors nėra jokio pagrindo.

Iš kitos gi pusės, iš tų žmonių, organizacijų, kurioms rūpi kolonijos gyvenimas ir nori rasti su visais bendrą kalbą, visiškai teisėtai galima ir reikia reikalauti, kad ir savo priešų adresu laikytųsi kultūringo tono, neskelbtų nieku nepagrįstų faktų, provokacijų, sudaranciu nepalankią bendram darbui nuotaiką.

BENDRUOMENĖS PASTO DĖŽĖS

Nr. 4118.

Visi «Sviesos» skaitytojai, gali šia dėžute pasinaudoti gaunant laiškus iš Lietuvos, ar iš kur kitur. Kam bus atsiųsta laišku paskelbsim «Sviesoje».

Adresas rašyt šitaip: vardas ir pavardė

Caixa Postal 4118 São Paulo

Brazil.

Reikšmingas Lietuvos Katalikų Vadų Suvažiavimas

Kasmet Lietuvos vyksta Katalikų Veikimo Centro (K. V. C.), suvažiavimai. Nevisada jie vienodai pasisekda. Katalikų vadai iš provincijos, kai kuriais suvažiavimais, ir K. V. C. taktika jų metu, reikšdavo nepasitenkinimo. Bet 1936 m. gruodžio m. 28—29 d. Kaune vykęs K. V. C. suvažiavimas išsiskyrė savo programa ir nuotaika iš visų kitų. Gal būtų daugiausia suvažiavimą įkaitino tai Dr. Maceinos paskaita, apie socialinį Katalikų teisingumą, ryškiai ir vaizdžiai iškeliant, visus blogumus, bei katalikų vadų neužtektiną šiuo reikalu susirūpinimą. Kiemsargiui — sako paskaitininkas — reik tiek pat maisto, kaip profesorui ar kuriam kitam. Kiemsargio vaikui reik tokio pat mokslo ir auklėjimo, kaip advokatui ar gydytojui vaikams. Jei Ispanijos katalikai laiku būtų vykdę socialinį teisingumą ir suprastę laiko reikalavimus, tai šiandien toji katalikiškiausioji šaly nebūt žudomi žmonės. Mes turime per daug aukso altorių, tad mes juos pakeiskime duona, kol alkanieji nespėjo jų sudaužyti. Po paskaitos buvo gyvos ir karštos diskusijos. Dar skaitė paskaitos Dr. Delininkaitis ir Vysk. Reinyš. Iš Vyriausios Valdybos pranešimo paaiškėjo, kad veikimui yra daug kliūčių. Tai nelemtas ir nieku nepateisinamas, apsunkinas darbas naujas Draugijų įstatymas. Taip pat daugumas inteligentų, bijodami, kad neįtarytų neišikimybę tautininkiškai partijai (prie partijos visi valdininkai priversti

Visi kritikai, kurie mėgsta griauti, jei tik kas pradeda statyti, tenurodo kita išeiti iš susidariusios padėties.

Mes iš savo pusės dar pakartojuame kad visa, kas bus daroma dešinėje, kairėje, ar centre, jei tie darbai bus naudingi mūsų kolonijai, visuomet remsime. Taip pat pareiškiamo, kad turėsime drąsos pasisakyti prieš tuos, kurie kaišios pagalius į besisukančius kolonijos gyvenimo ratus.

Paieškojimai

Ieškomas Galkys Petras, gim. 1894 m. Sialulų ap., Radviliškio valsė. Zironų km. — Jisai, iš Lietuvos į Braziliją, išvyko 1929 m.

Jisai pats arba kas žino jo gyvenamąją vietą, ko verčiasi bei kokia jo materialinė būklė, prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui, São Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

Eustignejas Grimailovas, gyv. Lietuvoje, Veselavos km., Obelių valsčiuje ir Rokiškio apskrityje. Ieško savo sūnaus PIMANO GRIMAILOVO, kuris prieš 6 metus atvyko į Braziliją.

Jisai pats arba kas žino jo adresą, prašoma pranešti Lietuvos Konsulatui S. Paulo, R. Aureliano Coutinho 88.

Ona Kalendirenė, gyv. Lietuvoje Skraistgirėje, Sialulų ap. Ieško savo dukters JULĖS KALENDRAITĖS — MATUTIENĖS, kuri su vyru prieš 6—8 metus išvyko Brazilijon.

Kas žino jos gyv. vietą yra prašomi pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

Antanas Romanuskas, kilęs iš Lietuvos—Jurkiškių km. Antalieptės valsė, Zarasų ap., į Braziliją atvyko 1929 m., 1931 m. gyveno Rio Grande do Sul. Kas žino jo dabartinę gyvenamąją vietą, malonėkit pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho 88.

prisirašyti) šalinasi, nenorėdami netekti duonos karnio, nuo dalyvavimo katalikiškame veikime. Suvažiavimas nutarė įsteigti katalikų akcijos fondą, įsigyti gerą rotacinę mašiną. Taip pat bus dedama daug pastangų ir spaudos reikalus atitinkamoje aukštumoje pastatyti. Rinkimuose į Vyr. Valdybą buvo pasiūlyta du kandidatų sąrašai. Vienas buvusios Valdybos ir antras pačių suvažiavimo dalyvių. Laimejo antrasis sąrašas, sulig kuriuo Valdybon įrinkta:

Prof. Pakštas, prof. Dovydaitis, Labanauskaitė, dr. Delininkaitis, dr. Maceina ir K. Valaitis. Atrodo, sprendžiant iš sąstato, ši valdyba nebus viena iš tų, kurie laukia «palankių aplinkybių», kaip neretai netolinioj praeityje asiikdavė. Reik tikėtis, kad ši valdyba pasistengs iškovoti laisvę ir vienam K. V. C. nariui moksleiviams atseitinkams—kurie dabartiniu metu suvaryti į katakombas ir iš kurių jau ne vienas už priklausymą katalikiškai moksleivių organizacijai buvo pašalinta iš gimnazijų. Viršūnės nevisos ir nevisada mato, jų neatjaunė, kas vyksta pakalnėse. Kad suvažiavimas buvo reikšmingas rodo ir tai, kad apie jį daug rašė kairioji ir tautininkiškoji spauda. Taip plačiai aprašė ir užsienio spauda. Lietuvoj katalikų frontas yra galingas. Reik tikėtis, kad dabartinė K. V. C. vadovybė susiorientuos vietos ir laiko ženkluose ir pajėgė vadovauti, ne vien taikos, bet ir kovos metu.

Kaip suprasti?

«Lietuvis» iš sausio 26 d. paskelbė, kad jo («Lietuvio») leidimas galutinai pereina «Liet. S-gos Br.» žinion. Iki šiam laikui jį leido spaudos draugija «Sviesa». Mums čia vienas dalykas neaiškus.

Kaip žinome, spaudos draugija «Sviesa» tapo įkurta 1929 metais pajų pamatais (tuomet ji vadinosi «bendrovė»). Nors jos įstatai nebuvo valdžios įstaigoj legalizuoti, tačiau ji tvarkėsi organizacijų bendra tvarka, turėjo narių — pajininkų, darė susirinkimus ir t. t. Šios draugijos įstatų vienas parafrasas sako, kad norint praveisti likvidaciją, reikalingas 2/3 visų narių nutarimas specialiai tam tikslui suauktam susirinkime, ir tokį nutarimų padarius išrenkama Likvidacijos Komisija, kuri galutinai sprendžia visus reikalus. Tuo tarpu kaip pasielgta dabar? Ar buvo šauktamas draugijai likviduoti susirinkimas? Ar priimtas 2/3 visų narių balsais nutarimas, kad jos turias — visi aktyvai ir pasyvali pereina S-gos žinion? Tiesa, mes girdėjome ir buvo rašoma, kad ši draugija yra nusistačius reorganizuoti į akcinę bendrovę, bet, kad būtų atsisakiusi nuo laikraščio leidimo ir nuo viso savo turto, apie tai niekur nieko nebuvo rašoma. Tai gi kaip čia suprasti?

Iš to, kas pasakyta, išeina, kad «Liet. S. Br.» turi teisų elgtis su savo nariais organizacijomis taip, kaip nori, be jokio tų organizacijų narių atsiklausimo. Mes rašom tą pastabą todėl, kad esame gavę tos draugijos keletos narių tuo reikalu nusistebėjimą. Tai gi norima, kad šis dalykas būtų nušviestas plačiau.

IR MOKYKLOS TURĖS ORGANĄ?

Kaip žinome, São Paulo lietuvių mokyklų laikytoja yra «Liet. S-ga Brazilijoje», kuri susideda beveik iš vien tik mokytojų ir mokyklų Tėvų Komitetų atstovų. Iki šiam laikui mokyklos savo visus pranešimus bei atsilaukimus taip pat visuose laikraščiuose, nežiūrint kokių jie būtų pažiūrų, nes ir mokyklas lanko visokių pažiūrų tėvų vaikai. Dabar gi «Lietuvio» leidimą S-gai perėmus savo žinion, šis laikraštis virsta grynai mokyklų organu, kurio išlaikymui, reikia manyti, bus naudojamos ir tos lėšos, kurios yra skiriamos grynai mokyklų reikalams.

Mums atrodo, kad bereikalingai toks žygis yra daromas ir mokykloms iš to jokios nebus naudos, tuo labiau, kad «Lietuvis» yra savos rūšies politinis laikraštis ir nevisuomet atsižymi savo rimtumu. Ką, ką, bet mokyklas nereikėtų velti į politiką, tuo labiau jų lėšas naudoti kitems reikalams. Rašyti šią pastabą, mes pareiškiam, kad mokyklų reikalą mes remsime ir toliau, nežiūrint to, kad jos ir turės savo organą, o ponai mokytojai «Sviesos» skiltyse savo straipsniais auklėjimo klausimais visuomet ras vietos. Manom, kad ir kiti laikraščiai nuo to neatsisakys.

SVEIKINTINAS PASIULYMAS

Mokytojų Konferencijoj, įvykusioj vasario 2 d. Konsulate, p. Kon sulas P. Gaučys priminė, kad mokytojai neturi dalyvauti organizacijų vadovybėse, nes toks dalyvavimas tik kenkia mokytojų autoritetui ir bendram mokyklų darbui. Sveikintinas pasiulymas. Jei taip būtų pasielgta seniau, tai gal šiandien kolonijoj padėtis būtų visai kita ir mokyklos stovėtų dar ankščiau. Bet «geriau vėliau, negu niekad». Reikšmia tikėtis, kad mokytojams atsidavus vien tik savo pareigoms, mokyklų reikalai pagerės.

JAU LAIKAS «SVIESA» UZSIPRENUOMERUOTI 1937 METAMS.

LIETUVOS PADANGĖS

Draugijos Užsienio Lietuviams Remti Pirmininko mintys apie Pietų Amerikos lietuvius

«XX Amžiaus» korespondentas tu-
rėjo pasikalbėjimą su D. U. L. R. pir-
mininku advokatu Skipičiu.

— Kodel taip pešasi tarp savęs
Pietų Amerikos lietuviai.

— Tarp užsienio lietuvių didelė
nelaimė ta, — sako D. U. L. R. pir-
minikas — kad kai kur koloajiose va-
dai dažnai prastesni už mūsų. Pietų
Amerikoj yra keli žmonės, kurie nie-
kaip negali tarp savęs susišėkėti. Aš
nenoriu tikėti, kad tarp Pietų Ameri-
kos lietuvių daugumo būtų toks autoga-
nizmas, nes atrodo, tam nėra nei reika-
lo, nei pagrindo. Tą nesutarimą dirb-
tinai palaiko keli žmonės, kurie del-
vairių priežasčių (iš dalies ir asmeni-
nių) negali susitarti.

Toliau pirminikas pažymėjo, kad
reikalingi yra lietuviai mokytojai Pran-
cūzijoje, Skotijoje, Charbine, net Ugnies
Zemėje. Taip pat lietuvių yra Indo Ki-
nuose, Australijoje. Australijoje veikia
lietuvių draugija, kuri iškilmingai šven-
čia vasario 16 d.

Sia vasarą iš Siaurinės Amerikos
organizuojamos specialios jaunimo eks-
kursijos Lietuvon.

Didžiausias rūpestis — sako pi-
rminikas — del jaunumos likimo. Jei
įteigti visur, kur reikalinga lietuvių

mokyklų, tai tam tikslui reiktų per me-
tus apie 10 milijonų litų. Bet gerai
darbą suorganizavus, visų pinigų iš Lie-
tuvos nereiktų. Iš viso lietuvių išsilvę
vaikų mokosi tik 4% lietuvių mokyk-
lose jei Draugija mediaginiai būtų stip-
resnė, tai į mokyklas būtų galima
įtraukti apie 50% liet. vaikų.

Elektrifikacijos klausimas

Kaip praėjusiais, taip ir šiais me-
tais yra labai gyvai Lietuvos spaudoje
keliamas klausimas apie statymą vienos
galingos, ar kelių, keliųolikos mažesnių
elektros stočių, prie didesnių upių, kad
būt galima apšviesti visą Lietuvą. Kaip
žinoma apskaičiuoja, kad elektra kelis-
dešimt kartų būtų pigesnė, negu dabar.
O visuomenė šį sumanymą labiau ren-
tų, negu aukštesnis ponams dvarų pi-
rkimą. Reik tikėtis, kad šis sumanymas,
svarbus visai Lietuvai nebūs užmestas
į šalį, ar visiškai palaidotas. Jau ir
dabar yra kaimuose ūkininkų kurie tu-
ri savo namuose elektrą. Pavyzdžiui apie
Liudvinavą, Kalvariją. Ir tai apšviečia
ma nevien gyvenamas, bet kluonai, ir
kšaulininkai.

RADO ATSISAUKIMU Į UKININKUS
Suv. Kalvarijos valc., pas du gyven-

Ką svarstė ir nutarė Lietuvos tautininkai

Dabar Lietuvoj veikia tik viena poli-
tinė organizacija, kurios pirmininku yra
p. Tubelis, Ministerių Kabineto pirminin-
kas. Kitos gi visos dešimtyj ar kairiųjų
yra uždarytos. Vyriausybę sudaro irgi
tik vienos tautininkų partijos nariai.
Kai dar buvo laisvi rinkimai, tai tauti-
ninkai selmė teturėjo tik 3 atstovus.
Sausio mėn. 5 d. buvo tautininkų suva-
žiavimas Respublikos prezidentas p.
Smetona pareiškė, kad 1938 m. bus
keičiama Lietuvos konstitucija (pagrin-
diniai įstatymai valstybei tvarkyti).
Dabartinė Konstitucija buvo sudaryta
dar Valdemarui diktatoriaujant. Dabar
gi bus keičiama konstitucija ateinančiais
metais. Ją svarstys Seimas. Bet žinant
kokiomis aplinkybėmis, buvo renkamas,
Seimas, ir žinant jį sudarancius asme-
nis, jau lengva nuspėti, kad Konstituci-
ja bus tokia, kokią tautininkų partijos
centras parąšys. Taip pat p. Respubli-
kos Prezidentas pasisakė prieš antruo-
sius tautos atstovybės rūmus. Tik pri-
minė, kad reik stiprinti vykdomąją val-

džią. Kokių nors nutarimų nepriėmė,
reiškė atstovai vienokiu ar kitokiu pa-
geidavimų. Nutarimų tautininkų suva-
žiavimas negali daryti, nes įstatymais ei-
nant, ką tautininkų turi veikti, įsako
jos vadovybė. Pačią partiją daugumo
sudaro valdininkai. Net ir tie, kurie
visai tautininkų programai nepripa-
Mat bijoma, kad neįstojus tautininkuos
na, galima netekti tarnybos ir neto pa-
šia duonos karnio. Tik reikią apgaide-
ti, kad partijai vadovauja tie patys žmo-
nės, kurie yra ir valdytojai. Taip kad
tautininkų partija neatskiriamą tauti-
ninkų veikėju nuo valstybės. Mes ma-
nome, kad tautininkų partija nėra tas
pat kas valstybė. Tik viena žmogų ki-
suomenė. Jolį jį sudaro. Gi garsusis
Rastenis pabrėžė, kad tautininkų įsta-
tus reik taikinti visam Lietuvos valsty-
biniam gyvenimui. Tai jau per didelės
žaidimas būtų su valstybės likimu, nes
galima iš Lietuvos piliečių pusės susi-
laikyti didelę stipraus ir pačią partija
galutinai sunaikinancią smūgį.

tojus, Butanavičių ir Jakubauską rado
atsisaukimų skatinanciu toliau tęsti ūki-
ninkų judėjimą. Seimininkai suminti ir
patalpinti kalėjimui Marijampelėje.

Taip neužlgo bus teisme (kariuo-
menės) nagrinėjamos bylos keliolikos
Kalvarijos, Liudvinavo ir Sasnavos apy-
linkės ūkininkų, vis už «priešvalstybi-
nius» veiksmus. Bet ar teismai, kalėji-
mai ir kitos pabaudos atgrąšys ūkinin-
kus nuo kovos už savo tėvų prakitau
aplaistyją žemę — tai daugiau negu
abejotina.

Dau serga

Po Naujų Metų Kaune, ty pas
Kaune yra daug sergančių gripu ir
siltine. Sveikata besirūpinancios įsta-
gos su plintanciomis ligomis stengiasi
kovoti.

SKAITYDAMAS

«SVIESA»
ZINOSI
MISKA

R. MAEDER
KANKINIŲ DVASIA
(TASA 16 5 Nr.)

Tas įsakymas liečia ir šeimynos
gyvenimą. Nežiūrint savo švelnumo,
Kristus griežtai reikalauja: jei kas pas
mane ateina ir nelaiiko neapykantose sa-
vo, tėvo, motinos, žmonos, vaikų, bro-
lių ir seserų, tas negali būti mano mo-
kėnis (Luk. 14, 26). Savaine supranta
ma: Kristus nepakenčia neapykantos.
Didžiojo meilės įsakymo davėjas nega-
li iš nenaturalinės, neapy-
kantos savo artimui sukurti moralės įs-
tatyto. Bet jei vyras, žmona, sužieduo-
tū su sužieduotine ar vaikas savo širdy
nori užimti pirmąją, Dievas priklausan-
čios pagarbos, tai juos turi laikyti sa-
vo sielos ir Dievo priešais ir aumesti
nuo garbės pedestalu, nežiūrint to, kad
taip reiktų pasielgti su tėvu, su vyru
ar su žmona.

Vienas tėra Dievas ir sužieduotu-
vių ir moterysčių metu. Bet jeigu dis-
vairis nenori lipiti nuo sosto, tai Kris-
tus kalba antrą kartą: „Nemanykite,
aš atėjus ramybės atnešti žmonėm; ne ra-
mybės atnešti aš atėjau, bet kalavijo.
Nes aš atėjau sukelti žmogaus prieš jo
tėvą, dukters prieš jos motiną ir ma-
čios prieš jos mošvę, ir žmogaus nami-
kiniai bus jo neprieteliai. Kas myli tėvą
ar motiną labiau ne kaip mane, tas ma-
nęs nevertas; ir kas myli sūnų ar duk-
terį labiau ne kaip mane, tas manęs
nevertas (Mat. 10, 34—38).

Kada tavo artimas tavo sąžinėj
ir širdy nori užimti Dievo vietą, tada
atsiranda priežastis kariauti. Tada tu-
ri įvykti karas bet kokia kaina. Nors
tėvas, motina, vyras turi į tavo daug
teisių, tačiau neturi teisės užimti Die-
vo vietos ir reikalauti to, ką Dievas

draudžia, o drausti tai, ką Dievas lie-
pia. Pirmoj vietoj yra tavo siela, ta-
vo sąžinė, o tavo sąžinė, tavo sieloj
ir tavo širdy pirmoj vietoj yra Dievas,
o tik paskui artinieji! Sielai turi nu-
silenkti visi artimųjų reikalavimai. To-
kia yra Dievo vaikų laisvė!

Sielai turi nusileisti ir politiniai
reikalavimai! Miesto igulos viršinin-
kas reikalavo iš Ursaus ir Viktoro,
kad jie nusilenktų ir sudėtų auką val-
stybės dievams Jupiteriui ir Merkurui.
Šventieji atsakė: krikščionys negali
aukoti kurtiems ir nebyliams dievai-
čiams. Taip kalba krikščionys. Taip
kalba katalikai. Jie nesilenkia nei va-
lstybės dievaičiams nei aukso versniui.

Katalikų tikyba visados gynė va-
lstybę ir jos teisėtą ir teisingą vyriau-
sybę kaip šventą ir pagarbos vertą
dalyką. Ji niekad nepripažins žmo-
nėms savivališko smurto teisės. Jeigu
valstybės vyriausybė piktaudojo sa-
vo valdžią, tai Katalikų Bažnyčia prieš
piktaudojotų akis, stato visuomenės
gerovės reikala.

Jeigu tačiau įstatymų leidėjai ar
krašto valdovai išleis tokį įsakymą ar
reikalavimą, kuris yra priešingas Die-
vo ar prigimties teisei, tai krikščionys
paveiga ir garbė reikalauja labiau
klausyti Dievo, negu žmonių. Taip el-
gėsi visų laikų kankiniai. Kada val-
stybė užėmė Dievo sostą ir pasisavino
Aukščiausiojo teises, kada išleido prieš
tų šventųjų karių sąžinei priešingą įs-
tatyimą, tuomet jie neįpildė neteisingu
ir bedieviškų įstatymų ir įsakymų. Jie
padėjo ginklą. Tame reikale jie atsi-
sakė paklusti. Ir turėjo teisę. Nes
krikščionys nėra revoliucionieriai, bet
nėra ir vergai.

Kada valstybės valdžią apėda
puikybės manija, kada ji mano esanti
dievas ir savo tiranija paliečia nelie-
čiamą sąžinės laisvę, tada krikščionių
sąžinės teisė ir pareiga yra pareikšti
pasyvų pasipriešinimą neteisingiems
įstatymams. Pirmoj vietoj yra tavo
sąžinė ir tavo siela, o tavo sąžinėj pi-
moj eilėj yra Dievas, antrój valstybė!
Taip galvojo ir elgėsi Tebu di-
dvyriai kariai. Valstybės smurto aki-

vaizdoje žmonės skirstomi į tris gru-
pes. Pirmoji tai revoliucionieriai, an-
troji — bailiai ir vergai, trečioji —
šventieji ir kankiniai. Pirmaj grupei
šiandien priklauso socialistai, antraj
— paprasta liaudis, trečijai — anų
laikų šventųjų dvasios broliai. Jie
yra mums pavyzdys.

Tavo sielos išganymas turi būti
pirmesnis už visas kitas tavo pažūras.
Žmogus turi ne tik sielos konfliktų su
žmonėmis ir politine jėga, bet vyksta
konfliktai ir išvidinėj žmogaus kara-
lystėj. Kai tik žmogus pradeda galvo-
ti, jame užverda naminis karas. Ka-
ras tarp jo dvasinės pusės, ieškančios
pasaulio. Tame kare, kuris trunkiasi
nuo lopšio iki karsto, tame nuolatina-
me žemosios žmogaus prigimties bru-
zdėjime prieš aukštesniąją prigimtį, ne-
galime pasilikti neutralūs. Jeigu ar-
timą ir valstybę, kurie nori užimti
Dievo vietą, gyvyjo Dievo vardu nu-
metame nuo pasisavinto sosto, tai ly-
giai taip pat turime pasielgti ir su sa-
voju „aš“, jei jis norėtų užimti Dievo
vietą. Tam savo „aš“ turime paskel-
bti kovą vieninteliai teisėtos Dievo va-
ldžios naudai. Pagal griežtą Išganyto-
jo pasakymą turime neapkęsti tos že-
mosios sielos, kuri yra maisto šaltinis.
Kas myli savo gyvybę, tas pra-
ras ją, ir kas nekencia savo gyvybės
šimė pasauly, išlaikys ją amžinajam
gyvenimui (Jon. 12, 25). Toj kovoj
negali būti pasigalėjimo, negali būti
nusileidimo, negalima padėti ginklą.
Kariškioj Dievo teisė šiuo atžvilgiu
stato šitokias sąlygas: jei tavo ran-
ka ar tavo koja tave pikcina, nukirsk
ją ir mesk šalin nuo savęs, nes tau
geriau įeiti į gyvenimą luosam ar rai-
sam, kaip turint abi rankas, ar abi
kojas būti įmestam į amžinąją ugnį.
Ir jei tavo akis tave pikcina, išlupk ją
ir mesk šalin nuo savęs; tau geriau
su viena akimi įeiti į gyvenimą, kaip
turint abi akis būti įmestam į ugnies
pragarą (Mat. 18, 8—9).

Prieš tą žemąjį maistą keliantį
žmogų kova turi būti be pasigalėjimo,
iki galutinio laimėjimo! Toj kovoj rei-
kia išizadėti visko, net mylimiausių ir

reikalingiausių dalykų, jeigu jie tar-
nauja prieš reikalams, gina blogį, su-
daro pavojų ar yra artimiausia nu-
dėmės priežastis. Reikia aukoti viską:
ranką, koja, aki, sveikata, turta, gyvy-
bę, kad galėtum su šv. Paulium pasak-
kyti: dėl jo aš išizadėju visko ir lai-
kiaiu lyg mešiu, kad laimėčiau Kristų
(Pilyp. 3, 8).

Palyginus su begaline ditybe, vi-
sa kita turi būti niekai. Pagal dan-
giskąją ekonomiją tik tas turi vertės,
nes Dievo karalystė yra panaši į žmo-
gų, kuris rado žemėje turta, viską par-
davė ir už tuos pinigus nupirko ta
žemę. Taip elgėsi kankiniai. Pirmoj
eilėj siela! Ir tikrai ji!

Garbiname ir būkime dėkingi
drasiams Kristaus išpažinėjams. Šian-
dien yra daug tokių, kurie neprisimo-
na per sutvirtinimo sakramentą duotos
priesaikos ir bėga iš kovojančios Baž-
nyčios. Kaip stiprėja siela malant
žmones viską aplaidžiančius, tik ne
savo Dievą, ne savo Bažnyčią ir ne
savo sąžinę. Turėkime drąsos pabė-
gti kaip kankiniai, kur tas pabėgimas
yra pareiga, ir pasilikti ir įstovėti vie-
toj, kur to reikalauja naršumas. Tai
bus katalikiška dvasia. Kas vadina
save kataliku, tas turi turėti drąsos
būti Kristaus išpažintoju ir kankiniu.
(Galas)

Uždaryta Darbo Jaunimo Sąjunga

Vidaus Reikalų Ministerijos spre-
dymu buvusio Darbo Federacijos ly-
derio p. K. Ambrozačio vadovaujama
Darbo Jaunimo Sąjunga, dėl nepalan-
kių veiksmų, bei nesustatymo vyriau-
sybės atžvilgiu buvo graudžio mėn.
uždaryta.

Brangsta miško medžiaga.

Paskutiniu metu miško medžiagot
kina Lietuvoj pradėjo sparčiau kilti.
Priežastis nurodoma, kaip mažai at-
sarga medžių kitose valstybėse ir Isp-
kštas Ispanijoj karas.
Ypač didelis pareikalavimas gali
būt pasibaigus Ispanijos karui.

KADA BŪSI GRAŽI?

(M e r g a i t ė m s)

(TASA iš 5 nr.)

Tad kiekvienai mergaitėi įsidėmėtina, kad bus graži tik ta, kuri sugebės gražiai pareikšti savo tipo ryškiausiąsias grožio savybes sau tinkamu būdu. Svarbu tad pirmiausia surasti savyje geriausius savumus ir trūkumus.

Kokios gi gali būti gražios savybės iš prigimties? Tik pasidairykime. Štai vienos aukštos, lieknos, kitos žemos ar vidutinio ūgio, kūningos. Tai ir bus prigimties savybės. Ta, kuri yra liekna, tuo savo lieknumu turi ir tenkintis, bet nesistengti jo paslėpti ar tai nevykusiai pasiūti rūbais, ar kitais būdais. Dirbtinis pilnumas nepadarys tos mergaitės gražesnės. Kitos gi vėl dejuos, aimanuos: — „Joms gera, jos nestoros, kas gi mums daryti. Juk būti pilnai — nmoderniška“. Tad ir stengsis kuriuo nors būdu atrodyti moderni — įsispraus į kokią perdaug siaurą suknelę ir many, kad dabar jau gali lenktyniuoti savo lieknumą su kitomis. Bet kad tai negražu, pastebė beveik kiekviena, tik gal nenori prisipažinti. Reikia tiesiogiai suprasti grožį. Lygiai graži gali būti ir liekna, ir pilna mergaitė. Pagal tai ji turi taisyti ir savo drabužius. Vienus žavi lieknumas, lengvumas, kitiems gi patinka pilna, kūninga moteris. Svarbiausia visur išlikti natūraliai, o nesivaikyti tai, kas nepasiekama.

4. BŪTI GRAŽIAI, IŠORINIO GROŽIO NEPAKANKA

Galima kalbėti apie kūno formų grožį, išorės grožį, vidujinį grožį ir laikysenos grožį.

Vadinasi, vien graži išorė nesudaro tikrojo grožio. Vienas dalykas papildo kitą, arba vienas užstelbia kitą, jei jie nesiderina. Kas tesirūpina vien išoriniu grožiu, nebūs graži pilna to

žodžio prasme. Skaistus, lygus veidas, ilgi gražūs plaukai proporcingas kūnas yra gražu, bet jei to žmogaus išorės grožyje nepasireiškis ir jo sielos grožis, tikrojo grožio nebūs.

6. VIDUJINIS GROŽIS SUKILNINA IŠORINĮ

Kaip reikia suprasti vidujinį grožį? Jei pažūrėsim į veidus, tuojau pasakysim, kad ne visi veidai yra vienodi. Vieni malonūs, tuoj patraukia mūsų širdis į save, kiti gi, nors jų bruožai būtų ir taisyklingi, gražūs, veikia atstumiančiai. Kodėl taip yra? — Ogi todėl, kad žmogaus veidė, jo akyse atspindi jo siela. Kilnios sielos žmogaus veidas tuoj patraukia, gi blogo žmogaus veidė slepias kažkas, kas priverčia būti jo atžvilgtu šaltesniam, ar net visai šalintie.

Sakoma, kad akys yra sielos veidrodėlis. Dar daugiau. Visas mūsų veidas išduoda mūsų dvasios nuotaiką. Kiekvienas ryškesnis būdo bruožas palieta žymę veide. Tad nenuostabu, kad yra žmonių, kurie pažiūrėję į veidą, jame esančias raukšles, nusako žmogaus charakterį. Pavydas, neapykanta, kerštingumas, piktumas ir kitos blogos savybės įamžina save žmogaus veidė raukšlių pavidalu.

Kilni siela sukilnina, pagražina veido bruožus, ir kartais net labai gražus veidas yra malonus, patraukiantis. Jame pasireiškia žmogaus siela. Tikrasis grožis gaunasi ten, kur taisyklingos, gražios kūno formos, bruožai jungiasi su kilnia siela. Apie tokį žmogų, paprastai sakoma, kad jis ir gražus, ir simpatiškas. Jei rūpinamasi savo išoriniu grožiu, tad juo labiau reiktų susirūpinti savo vidujiniu grožiu, savo dvasios gyvenimo praturtinimu, gerų dorybių bei kilnių būdo ypatybių įsigijimu. (Pabaiga)

Rockfeleris pavargo

Jis nebenori sulaukti šimto metų

Iki šiol buvo žinoma, kad Amerikos milijardierius Rockfeleris nebeturė jo kitokio noro, kaip tiktai sulaukti 100 metų. Dabar paaiškėjo, kad jis jau nebeturi vienintelio noro.

Jis dabar gyvena visiškai atsiskykęs nuo žmonių savo namuose. Čia sėdi jis ir galvoja apie savo praeitį, kalbas su artimaisiais apla kasdieniškus reikalus. Jo dienos aiškiai baigiasi. Jis atsisakė nuo savo pasiryžimo ir noro susilaukti 100 metų. Tai dabar jau nebeatrodo taip svarbu, kaip anksčiau. 1929 metais jam dar stovėjo visas dešimtmetis prieš akis, jeigu jam pasisektų sulaukti 100 metų. Dabar kitaip atrodo. Dabar sulaukti šimto metų Rockfelerui reikiškas: trejys metus sėdėti ilgiau savo kėdėje, gulėti lovoje, stebėti, kaip bėga vienodos ir nuobodžios dienos ir naudotis lėtikimo slaugytojo patarnavimais.

Toks senas žmogus jau nebetroškėta puikybės. Jis nebežaidžia golfo, nebevažinėja automobiliu, nebevaikština po parką, nebelaukia svečių ir nebelanko kino. Puikiausieji rūbai kabo

apintoje, kaip kokie muziejiniai daiktai. Du perukai, kurių vienas buvo baltas kaip sniegas, kurie abu kaštavo 3000 litų, guli visiškai nenaudojami.

Jis sėdi visiškai ramus. Jis nebeturi jokių norų, bet kūrų ir dvasia dar tebėra nuostabiai gyvas; kautriai žiūri, kaip bėga laikas, kaip artinasi paskutinioji gyvenimo diena.

Mirė didžiausias pasaulinio karo kareivis

Bavarijaj šiomis dienomis mirė pastorius Petras Cimermanas, kuris per pasaulinį karą tarnavo Bavarijos armijoje civiliniu kareiviu. Tai buvo didžiausias pasaulinio karo dalyvis. Jis buvo net 2 m. 24 cm. aukščio. Kai jis stojo savanoriu į Bavarijos armiją, princas Liudvikas įsakė savo lėšomis jam pasidinti kario uniformą.

Geriau juoktis, negu verkti

SU NAUJA SUKNELE NESALTA

Vyras: Ir su šilta plonute suknele tokiam šaltyje tu manai eiti į teatrą.
Zmona: Neišmanėli, su nauja suknele moteriai niekad nebūna šalta.

PER EGZAMINUS

— Pasakyk man Goldbergai, iš kur atsiranda rasa?
— Pone mokytojau, žemė labai greitai sukasi, tai ir prakaituoja.

PRAKTISKAS PAGEIDAVIMAS

Motina už nepaklusnumą mažą

Vytuką pastatė į kampa. Jis graudžiai verkdamas šaukia:

— Norėčiau, kad visus namus statytų apvalius.
— Tai kodėl?
— Nes tada niekuomet nereikėtų stovėti kampe.

MOKYKLOS GENEROLAS

— Kaip? Tu toks smarkus vyras ir ateini į mokyklą be piestuko? O kaip vadinasi kareivis, kuris eina į karą be šautuvo? — Generolau, pone mokytojau!

KITA KALBA

— Paskolink man 100 litų iki rytojaus
— Ir visuomet sakai tą patį.
— Na gerai, tegul bus iki poryt...

A. VAIČIULAITIS.

KAD KITIEMS IR SEKASI...

(TASA iš 5 Nr.)

— Tikrai išsėksiu. Kaip Dieva myliu, išsėksiu! Tada galės jie spokсотil!

Ponia sujudėjo ir atsiduso. Taip giliai, giliai ji atsiduso...

— Gal jūs manot, kad aš girtas? — paklausė paklydėlis keleivis.

Ji, iš lėto akis vedama, kreivai pasifūrėjo į Seitą ir nieko nesakė. Tada jis tarė, krumpliais belsdamas į vagono sieną.

— Ne, ne, aš negirtas. Tegū jie kėsinaš ant manęs — paskui gailėsiai!

Jis priėjo prie lango, už kurio kyštelėjo žalia žandaro apikaklė.

— Jau atsibaladoja! — suriko nelaimingasis keleivis.

Vagone atsirado milžinas vyras, ilga dramblio nosim ir mažytėmis, kakur tirštuose antakiuose užkiūtušiomis akutėmis. Greta jo, kaip žvirblis, stailpėsi kontrolierius.

Zandaras atsargiai prisidėjo galus pirštų sau prie lūpų, nekaltai nusikosėjo, paskui staigiu žvilganiu pervėrė

Seitą ir vėl melodingai pakartojo savo kosėjimą. Tada jis prabilo:

— Ar tamsta be bilieto?

Nors tie žodžiai buvo sakyti ne poniai, bet ji, išgirdusi muzikalų ir labai milžino balsą, suprunkstė, matyt, to vyro kontrastų sužavėta. Pamačiusi savo išsiokimą, ji paraudo, išitraukė kvepiantį nosinuką ir ėmė kosėti, visą kaltę suversdama plaučių nesveikatai, kurios ji iš tikrųjų neturėjo.

Tuo tarpu Paulius, uždėjęs delną ant mislinginės rankenos, sugriaudėjo:

— Aš, ponai, bilietą turiu. Štai! O jei persekiosit, prisiekiu, kad netylėsiu ir šauksiuos ligi paties prezidento arba šoksiu pro duris.

Zandaras, kurio didelė širdy tilpo daug gerumo, jam kukliai paaiškino, kad nėra aštraus reikalo šokti iš vagono. Paskui įrodė, esą, Seitas vistiek be bilieto važiuoja, ir todėl turi duoti pasą, kuri jam tuojau gražins, kal tik jis sumokės su pabauda ir už kelią ir už skubą.

— Ne, pase neduosiu, — atkakliai rėkė Paulius.

— Aš vistiek jį turėsiu. To reikalauja įstatymai ir taisyklės, — pastebėjo žandaras ir žengė pirmyn.

— Nesiartinkit! Soksiu lauk! Mano prazūtis visą amžių slėgė jums sąžinę, — grasino užpultasis.

— Neslėgs, ramino didysis vyras ir vėl pajėjo artyn.

Seitas riktelėjo:

Neljsk, neljsk! Sakau, neljsk!

Ir jis pravėrė duris. Vėsus vėjas pūstelėjo jį vagoną.

Zandaras davė šuolį per kupe — netikėtai nustverti Pauliaus.

Bet šis apsižiūrėjo, tenkė duris, ir tik naujutėliai skvernai ore supūsoėjo.

O, kas tada atsitiko! Zandaras, pa matęs išdrunkant grobį, šuktelėjo «kvailys!», kontrolierius išbalo ir sumuko į suolą. Tik ponia šoko prie stabdžio ir prilipo prie rankenos, nepajėgdama atsitraukti, lyg elektrizuojama.

Traukinys sustojo. Iš garvežio, iš salon-vagonų išsikišo smalsuolių galvos. Ant pylimo, lyg peteliškė kregždės snape, plakėsi žmogus. Aplink jį susispetė bursy keleivių. Kazkoks geradaris, žilas senukas nuo smėlio pakėlė šilkinę, saulėj žvilgančią Pauliaus skrybelę, tik užvakar vēstuvėms pirktą.

Ateirado barzdotas gydytojas.

— Nugarkaulis lažęs, — prabilo

jis, apžiūrėjęs nualpusį ligonį. — Jekkim jį į vagoną — reiks į ligoninę vežti.

— Prisiekiu devyniais savo angeliais kūdikėliais, — tarė minioj stovėjęs storas ir kaip burokas raudonas garvežio peškurys, — tam žmogui tiesiog stebuklingai pasisekė išpulti, ir dar iš ekspreso! Jis, pagal visus teorinės apskaitymus ir taisykles, būtinai turėjo patekti po ratais, o dabar tik nugarkaulį nusilaužė. Sakau, kad kitiems ir sekasi, — baigė jis, čiudėdamas nuo paimtos tabokos ir grįždamas į garvežį.

(Pabaiga)

KA AUKOTU

Komunistų internacionalų mokykloje egzaminai.

— Jei turėtumė milijoną rublių ar pusę aukotumėi komunizmo propagandai?

— Taip, tikrai!

— Jei turėtumė 100 akrų žemės, ar pusę paaukotumėi?

— Būtinai!

— Jei turėtumė du švarkus, ar vieną paaukotumėi?

— Ne.

— Tai dėl ko?

— Nes aš du švarkus iš tikrųjų ir turiu.

ALKOHOLIS KAIP VAISTAI

— Aš alkoholį vartuju tik kaip vaistus. — Na, ir kaip jautiesi? — Žinoma, kaip ligonis.

L I E T U V I A I ! Vísí káí v́ienas skaitykíte "S V I E S A"

Jei norite žinoti, kas girdėti pasauly, kokie įvykiai svarbesni įvyko Lietuvoj, kaip gyvena lietuviai iševiai čia Brazilijoj ir kituose kraštuose, jei norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokites ir skaitykite "Sviesą".

"Sviesą" yra tikriausias kiekvieno lietuvio iševio draugas ir tarėjas.

«Sviesą» gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniai bei medžiaginiai Brazilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

«Sviesą» lygiai pagiria tai kas gera, taip lygiai baudžia visus blogus apsiroškimus, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išetna.

«SVIESOS» PRENUMERATA: Brazilijoj ir visoj Amerikoj: metams—12\$000, pusei metų—7\$000; Lietuvoj: metams—20\$000, pusei metų 10\$000.

Redakcijos adresas: São Paulo, Matriz de Santo Antonio do Pary
P a s t a b a : Iš provincijos pingus siųsti Redaktoriaus vardu.

Dr. B. K. Chîpiakoff

(DIPLOMUOTAS MASCVOS UNIVERSITETO)

RUA YPIRANGA 193. 2 aadr. ap. 4. [kertė rua Santa Ephenia] Tel. 4-0816. Ligonius priima: šokiadieniais nuo 3 iki 9 val. vak., Sekmadieniais 9 iki 12 val. Vidurinių moterų ir psichinių bei nervų ligų. SPECIALE KLINIKA VENERINIŲ LIGŲ. Greitas ir radikalus pagydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Candia ir M. Cogano LABORATORIJA

MEDECINIŠKAS IŠTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA, 242 3-as aukštas.
Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

Dr. Adolpho Taubkîn

ADVOKATAS

[Diplomuotas São Paulo fakulteto] Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.
n e : Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Dr. A. Candia

VENERINĖS LIGOS:

TRIPERIS [Visose stadijose — aštrus ir kroniškas.] SIFILIS.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. A. Jazara-Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTO GERAL 12 SOBR. kampas. Boa Vista ir 25 de Março.

2 andar, sala 4 e 5 Gyy. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto ir Konsultorijos 2-5068.

Dr. S. Meitín

DIPLOMUOTAS VOKIETIJOJ IR RIO UNIVERSITETO.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vak.
Kalbama lietuviškai.

RUA BARÃO DE ITAPETININGA 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

Dr. João de Oliveira Mattos

MEDIKAS—CHIRURGAS. SANTA CASA GYDYTOJAS, ASISTENTAS — PROFESORIUS PRIE 1-A. CHIRURGIJOS KLINIKOS SÃO PAULO MEDICINOS FAKULTETE.

BENDRAI CHIRURGIJA — MOTERŲ IR ŠLAPAMO KELIŲ LIGŲ KONSULTORIJA:

RUA QUINTINO BOCAIUVA, 36, RUA MONTE ALEGRE, 77.
1 AUKŠTAS — SALĖS 6 ir 7

PRIMA NUO 2 Iki 5 VAL. VAKARO. TEL. BUTO — 5-2211.

Sį skelbimą deda Bendruomenės Revizijos narys, p. Benediktas Lašinskas, kurie labai giria minėtą gydytoją dėl jo paties išgydymo nuo begalo sunkios ligos.

D-ras Povilas Ličciardi

Santa Casa gydytojas — operatorius

Naujasias elektros pagalba gydymo būdas GONORĖOS ir REUMATIZMO aštro ir kroninio. Syfilis ir venerinės bei odos ligos — VYRU IR MOTERŲ. Taip pat vidurių, plaučių ir kitos ligos. Naujas būdas BE OPERACIJOS. SPECIALYBĖ MOTERŲ LIGŲ. Gydymas užtikrintas. PRIĖMIMAS nuo 14 iki 20 val.

Kviečiamas vyksta į namus kiekvienu momentu — (DIENA ir NAKTI) Telef. 5-4175.

Konsultorija ir gyvenamas butas: RUA SILVA PINTO, 444 (Bom Retiro)

Vaistinė

PASSERINI

Provizoriaus

CARLOS PASSERINI

Leidžiame adatas. Kainos pigios. Patarnaujame ir naktį.

Rua Dr. Silva Pinto, 263
[BOM RETIRO]
Telephone 5-3584
SÃO PAULO.

LIETUVIS DAILINIKAS

São Pauly, gatvėje Newton Prado, 140 lietuvis LIONGINAS PAZIKAS turi atidarys dailės — dailės studiją. Piešia įvairius paveikslus, portretus ir t. t. ant drobės alėjiniais dažais. Kas nori turėti gražų portretą, tesikreipia ten. Taip pat ten taisomi laikrodžiai ir kiti dalykai.

„Šviesa“

GAUNAMA ŠIOSE VIETOSE:

1. Stoties Luz kioske
2. Prie pašto—prie laiptų ir ant kampo.
3. Bom Retiro — p. Baužio krautuvėj [Rua Aymorés ir ant kampo Rua Carmo Cintra] ir José Paulino vaistinėj [Rua José Parilno, 109].
4. P. Kirilausko krautuvėj — Vila Anastacia.
5. P. Menkaičio krautuvėj — S. Anna.
6. Pas laikraščių platintojus ir
7. Pas «Sviesos» įgaliotinius visuose miesto rajonuose, taip pat

IR — rua Coronel Moraes, 338.

SKAITYK IR PLATINK "SVIESA"

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais. Darbas greitas ir sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas nr. 103) Tel. 4-5567
SÃO PAULO

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

MOKYTOJŲ KONFERENCIJA

Vasario m. 2 d. Lietuvos Konsulate buvo São Paulo lietuvių mokytojų konferencija, svarstyti su mokyklos gyvenimu bei darbu susijusius klausimus.

Gruodžio m. pereinamais metais buvo išrinkta komisija ištirti galimyboms šiais metais atidaryti penktąjį skyrių, bei amatų klasę. Komisija pranešė, kad visi šie projektai įgyvendinti reikalauja nemaža lėšų ir daugiau mokytojų. Todėl šiais metais šiuo reikalu nieko konkretaus nebus daroma.

Numatyta pradžios mokyklose bent nuo kitų mokulų metų pradžios įvesti ir penktąjį skyrių.

Nutarta nuo šių mokulų metų pradžios, prie visų mokyklų įsteigti mokinių kooperatyveliai.

Iš mokytojų pranešimų paaiškėjo, kad šiais metais mokinių skaičius žymiai padidėjo, o ypač Villa Bellos mokyklai, kur būtina jau reikalingi 3 lietuvių mokytojai.

Parque das Nações mokyklos reikalus tvarko mok. Jurevičius.

Tautos šventė

mokyklose bus minima tą patį dieną, vasario m. 16 d. Gi bendrai visos kolonijos minėjimas, kuris buvo nutartas per kvietimą p. Konsulo visų organizacijų posėdį, bus vasario m. 20 d. (šeštadienį) 8 val. vak. šv. Antano do Pary parapijos salėje. Visi lietuviai gausiai atsilankyme minėti taip svarbios — Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo dienos.

Taip ir per abi São Paulo radio «Cruzeiro do Sul» ir «Cultura» stotis vasario 16 d. tarp 8—9 val. vakaro bus transliuojama pritaikinta Nepriklausomybės paskelbimo dienai, programa.

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAI

numatyta šaukti Mokok vasario mėn. 14 d. ir Villa Bello vasario mėn. 21 d.

— Bondruomenės centro ir skyrių valdybų posėdis šaukiamas vasario m. 8 d. 7 val. vak. kolonijos kapelionų bute.

Bus lietuvių diena ir paroda

Vasario mėn. 3 d. Lietuvos Konsulate buvo pasitarimas parodos rengimo komiteto del dalyvavimo lietuvių kolonijos ruošiamoj Agrikultūros Ministerijos progreso parodoj, paminėti 50 metų sukakčiai nuo imigracijos pradžios i São Paulo valstybę. Parodos atidarymas nukeltas iš pradžios ligi pabaigos 27 d. kovo mėn.

Lietuviai plačiau mastu parodoj, del stokos lėšų paviljonams išnuomoti negalės dalyvauti. Bet lietuvių diena parodos metu galima suruošti, ir visi parodoj nedalyvaujant. Atrodo, kad siauresniu mastu, ir paroda bus galima suruošti.

Si paroda yra labai gera proga supažindinti kitataučius su lietuvių tauta. Todėl neišnaudojimas šios galimybės būtų nieku nepateisinamas.

— Mokslas visose mokyklose prasidės tik vasario mėn. 11 d.

KERŠTINGA MEILĖ

Sausio mėn. 30 d. Mokok, Julius Gorskis 24 metų amžiaus, peršovė grįžtančią iš darbo Ripinskaitę, 17 metų amžiaus. Po to ir pats seve persišovė. Priežastis — nenorėjimas Ripinskaitės už jo tekėti, o jis jį buvo taip smarkiai įsimylėjęs, kad net prieš prie šitokios beprotybės.

Lietuviai, palaikykim savuosius!

Provizorius Juozas Lukoševičius praneša, kad neseniai yra įsisteigęs nuo savą vaistinę rua Bom Pastor 18 (Ypiranga), kuri yra kasdien adara nuo 7 val. ryto, ligi 11 val. nakties. Taip pat šaukiamas kiekvieną valandą, ir nakties metu, vyksta pas ligonius leisti adatų į muskulius, po oda ir į gyslas. Lietuviams ypač daroma didelė nuolaida užmokėsenyje.

Kiekvieną dieną nuo 8 val. ligi 10 val. vakaro didžiuruoja gydytojas, kuris tikrina ligonių sveikatą nemokamai.

Negalintiems pasinaudoti gydytojo patarnavimu nustatytoms valandomis, gydytojas sutinka atvykti vaistinėn, susitarus iš anksto ir kitomis valandomis. Pats provizorius Lukoševičius yra visumet pasirošęs patarnauti visoms lietuvių šeimoms.

Susisiekimas labai patogus. Iš Largo da Sé galima važiuoti bondėmis Frabrica 20, Villa Prudente 32, Ypiranga 4. Taip pat Fabrika ir alto do Ypiranga autobusai galima važiuoti.

Privaziavus kempą gatvės Bom Pastor reik išlpti ir eiti į 18 Nr. šios gatvės. Ten randasi pirmasis São Paulo lietuvis vaistininkas, turis nuosavą vaistinę J. Lukoševičius, kuris visumet pasirošęs maloniai patarnauti.

Adresas

Formacia D. Bosco
Rua Bom Pastor 18 Tel. 3-01.00
Ypiranga. Provizorius Juozas Lukoševičius.

SUNKIAI SUŽEISTAS LIETUVIS

São Paulo miesto ligoninėj, «Santa Casa» daugiau 3 mėn., laiko kaip gulį smarkiai sužeistas lietuvis, dar tik atvykęs iš Lietuvos, Petras Dolėnas. Jisai kilęs iš Streikūnų vienkiemio, Vandžiogalos valsčiaus, Kauno apskr. São Paulo mieste turi tik du savo gerus pažįstamus Joną Cerniauską, ir Alfonsą Malkevičių.

Ligonis randasi reparticione «1-A Cerugia dos homens». Man belankant mūsų ligonius, Jona Vilkauską, ir Petrą Ramanauską, tapo užtiktas ir šis lietuvis, sunkiai leidžiantis eja skausmingas dienas ir prašė kad aš apie jį aprašyčiau laikraščiuose.

Draugai ir pažįstami atlinkykite sunkiai sužeistą lietuvį, kuris jau ilgas

laikas, leidžia eja sunkias ir skaudžias kančių dienas, niekam jį neaplankant.
Jonas Butauskas.

BAŽNYTINĖS ŽINIOS

SAUSIO MĖN. MOTERYSTĖS SAKRAMENTA PRIEMĖ

1. Antanas Kruopas su Angelė Grigaravičiūte. 2. Kazys Tījūnelis su Dornė Asakavičiūte. 3. Juozas Ripinskas su Marija Saukaite. 4. Stasys Plasėnis kis su Genovaitė Baltiduonyte. 5. Jonas Sakalauskas su Jadvyga Gierdzijauskaitė. 6. Alf. Stackevičius su Adele Stanevičiūte. 7. Eduardas Stripeikis su Alicija Martinis Castroviejo. Vasario m. 6 d. jungtuvės bus Prano Kurkleio su Urėule Kondrotaitė. Vasario 7 d. Vinco Pauzės su Ona Grigaravičiūte. Visiems, sukūrusiems šeimos židinius, Visagaliui laiminant, linkiu laimingo gyvenimo.

Kun. P. Ragažinskas
Kolonijos Kapelionas.

L. L. M. KORPORACIJOS VAKARAS

Spaudoje plačiai buvo rašoma (reklamuota) apie rengiamą L. L. M. Korporacijos vakarą ir visi buvo kviečiami atvykti į São Caetaną pasižiūrėti «šposų». Todėl paskirtą dieną (sausio 30 d.) visi, kas tik galėjo, skubėjo į tą vakarą. Publikos buvo net per daug. Bet garsi reklama nevisai save pateisina.

Nenoriu kritikuoti visus «šposus», tik noriu pabrėžti, kad ateity L. L. M. Korporacija turėtų daugiau atkreipti dėmesio į programą, kad liaudies menas pasireikštų pilnoje prasmeje. Siame vakare gerai išėjo vien tik choras p. Stankūno vedamas ir p. Ogževailos muzika. Dalyvavęs.

ZINOTINI ADRESAI:

Lietuvos Konsulatas Rua Aureliano Coutinho 88 Telef. 5-4275.

Kolonijos Kapelionas kun. Ragažinskas gyvena Convento S-to Antonio do Pary. Telef. 9-1640.

Raštai siunčiami «Sviešai, bei laiška» lietuvių kolonijos kunigams greičiau gautami šiuo adresu: Caixa Postal 4118: São Paulo.

„SVIESOS“ PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI

Siunčiant pinigus iš provincijos, interjero, ar iš užsienio siųsti, ne «Sviesos» administracijos, bet kun. Ragažinsko vardu (Caixa Postal 4118 São Paulo). Kitaip susidaro tam tikrų nepatogumų atsiimant pinigus iš pašto.

«Sviesos» Administracija.

SKAITYDAMAS

«SVIESA»

ZINOSI

VISKA.

Pamaldos

Šį SEKMADIENĮ VASARIO MĖN. 7 DIENA PAMALDŲS BUS:

8 val. ryto Vila Zelinoj lietuvių bažnyčioj.

Mišparai 6 val. vakaro. Šv. Mišios ir Mišparai su įstatymu šv. Sakramento. Procezijos, del laiko stokos nebus.

Sv. Antano do Pary bažnyčioj suma bus 11 val. ir tuoj po sumos šv. Sakramento adoracija.

Su krikštais ar kitais reikalais prašoma kreiptis tuoj po pamaldų, ar iš anksto susitarti.

SVENČIAUSIO SAKRAMENTO BROLIŲ SUSIRINKIMAS

šaukiamas šį sekmadienį, vasario mėn. 7 d. 5 val. vakaro Villa Zelinoj, lietuvių bažnyčioj.

KOLONIJOS KAPELIONAS.

VIEŠA PADĖKA

(Aukų lapas).

Smarkiai nukentėjusim lietuviui p. Jonui Vilkauskui, nuo boudės smarkaus sužeidimo, sausio mėn. š. m. 18 d. joj šeimos padėčiai, palengvinti, Bom Retiro rajone, aukavo šie geraiširdžiai lietuviai.

Po 5\$000: — Juozas Bauzys. Po 2\$500 — Adelė Peleckienė. Po 2\$000 — Antanas Genys, Andrius Bandonis, Po 1\$500 — Jonas Jakubaitis. Po 1\$000 — Juozas Butauskas, Fr. Kondrotas, Petras Svedas, A. Kubilius, J. Kazlauskas, P. Sugaravičienė, A. Graibus, V. Kalakauskas, J. Graibus, J. Varkala, D. Martinaitis, H. Bendoravičienė, J. Butauskas, A. Vidžiūnas, J. Čežinauskas, D. Ken, V. Matulis, N. N., J. Gociūnas, A. Gaidys, E. Ryškaitė, A. Genevičius, V. Polita ir Norbutas. K. Bakanavičius \$800, R. Maukienė, Sakaitienė, S. Sturcinskas, J. Graibus ir M. Samolionis aukavo 500 reisų.

Iš viso Bom Retiro rajone geraiširdžiai lietuviai pasigailėdami, nelaimė istiktūn lietuvių, suaukavo 40\$300 rs. Pinigai tapo įteikti š. m. sausio mėn. 30 d. jo tėveliams. Visiems lietuviams prisidėjusiems paremti mūsų darbo draugai, sunkioj gyvenimo padėty, savo aukomis, kuo nuoširdžiausia dėkavoju. Jo vardu Jonas Butauskas.

PADĖKA

Man smarkiai susirgus pereinamą savaitę, mane atlankusiams, p. p. Kondrotams, Kriauciūnams, ir kitiems draugams, bei pažįstamiems, mane atlankius, nuoširdžiai dėkavoju.
Jonas Butauskas.

RUSIŠKOS DAINOS IR MUZIKA

Zymiausieji São Paulo rusu dainininkai ir muzikai kiekvieną vakarą linkmina svečius lietuvių šeiminių užiegoje.

Bar Rio Branco

RUA VISCONDE RIO BRACO 461

KAMPAS RUA VICTORIA.

Tautiečiai, apsilankę nesigailėsite.

Lietuvi Katalike!

AR JAU ESI BENDRUOMENĖS NARYS?

Jeigu ne, tai nieko nelaukdamas atlik šią savo pareigą įsirašyk į Bendruomenės narius. Tai gali padaryti kiekvieną šventadienį, po pamaldų, pas lietuvių kolonijos kunigus. Nario mokesnis — kas menuo po vieną milreisą ir vienas milreisis įrašų.